

LIBRIS

We know
books

MARK TWAIN

Aventurile lui Huckleberry Finn

Traducere de Monica Manolachi

Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>Prima epopee a sudului american</i> (Lucian Pricop)	7
Aventurile lui Huckleberry Finn	
Capitolul 1	13
Capitolul 2	17
Capitolul 3	24
Capitolul 4	29
Capitolul 5	33
Capitolul 6	38
Capitolul 7	46
Capitolul 8	53
Capitolul 9	65
Capitolul 10	70
Capitolul 11	74
Capitolul 12	82
Capitolul 13	90
Capitolul 14	96
Capitolul 15	101
Capitolul 16	107
Capitolul 17	116
Capitolul 18	126
Capitolul 19	138
Capitolul 20	147

Capitolul 21	157
Capitolul 22	167
Capitolul 23	173
Capitolul 24	179
Capitolul 25	186
Capitolul 26	194
Capitolul 27	203
Capitolul 28	210
Capitolul 29	220
Capitolul 30	230
Capitolul 31	234
Capitolul 32	243
Capitolul 33	249
Capitolul 34	256
Capitolul 35	262
Capitolul 36	270
Capitolul 37	276
Capitolul 38	283
Capitolul 39	290
Capitolul 40	296
Capitolul 41	302
Capitolul 42	309
Nu a mai rămas nimic de scris	317

CAPITOLUL 1

N-aveți cum să știți cine sunt dacă n-ați citit cartea intitulată *Aventurile lui Tom Sawyer*¹, dar n-are a face. Cartea a fost scrisă de domnul Mark Twain și tot ce spune el acolo este în mare parte adevărat. Le-a mai tras el de păr pe ici, pe colo – ei, doar așa, un pic, nu mult – dar, în mare, tot ce spune el acolo e adevărat. Cui nu i se întâmplă să mai și mintă din când în când? A, poate doar mătușii Polly, văduvei sau, cine știe, poate lui Mary².

Păi da, în carte era vorba și de Polly, mătușa lui Tom, și de Mary, și de văduva Douglas și, după cum spuneam, în afară de unele lucruri puse de la el, cartea spune adevărul adevărat.

Povestea aceea se încheia cam așa: Tom și cu mine am găsit banii ascunși de tâlhari în peșteră și ne-am îmbogățit. Ne-am ales fiecare cu câte șase mii de dolari, toți în monede din aur. Dacă îi puneai grămadă, erau un munte de bani. După aia, judecătorul Thatcher i-a luat și i-a pus să clocească dobândă, câte un dolar pe zi, și asta pe tot anul. Ce mai, o grămadă de bani, cu care nu mai știai ce să faci. Văduva Douglas m-a înfiat, jurându-se să facă din mine „un om ținut la țară”, dar îmi venea tare greu să stau tot timpul numai în casă. Ea era foarte la locul ei și nemaipomenit de tipică în tot ce făcea. De-aia, când n-am mai putut răbda, am șters-o frumuseț. Mi-am pus zdrențele alea vechi și m-am mutat iar în

¹ Roman publicat de Mark Twain în 1876, ai cărui eroi sunt Tom Sawyer și Huckleberry Finn.

² Personaje din romanul *Aventurile lui Tom Sawyer*.

poloboc, bucuros că eram de capul meu. Dar Tom Sawyer m-a căutat și mi-a dat de știre că avea de gând să pună pe roate o bandă de hoți, în care aș fi putut intra și eu, doar dacă m-aș fi întors la văduvă și m-aș fi făcut băiat de treabă. Așa că m-am întors.

Cum m-a văzut văduva, a început să bocească și mi-a spus că mi-s o biată oaie rătăcită și multe altele de felul ăsta, dar fără nici o răutate din partea ei. După asta, mi-a dat iar haine din alea noi, în care transpiram leoarcă și mă simțeam de parcă eram în chingi. Pe urmă a început iar vechea poveste. Cum suna clopoțelul pentru cină, trebuia să vii fără întârziere. După ce te așezai la masă, nu puteai să începi să mănânci imediat, ci trebuia să aștepti până ce văduva blagoslovea bucatele cu bărbia în piept, deși nu prea le lipsea mai nimic, atâta doar că fiecare fel fusese gătit în altă oală. Dacă le pui pe toate într-o strachină, e altceva, fiindcă se amestecă între ele, se fac mai zemoase și iese totul mai gustos.

După cină, văduva își scotea cartea și începea să mă dăscălească despre Moise și coșulețul de papură¹, iar eu ardeam de nerăbdare să aflu ce s-a mai întâmplat cu el, dar când am aflat că Moise răposase de hăt-hăt, de multă vreme, nu m-am mai sinchisit de el, pentru că, fie vorba între noi, nu prea mă dau în vânt după ăștia morți.

Într-o zi, când am vrut să trag și eu din pipă, am zis să-i cer voie văduvei. Dar ți-ai găsit!... Zicea că nu-i frumos, că-i un obicei grosolan și c-ar trebui să mă las de fumat cu totul. Dar așa merge treaba cu unii oameni. Se apucă să vorbească aiurea despre niște lucruri de care nici măcar n-au habar! Văduva tot bodogănea de Moise, un ins care nici măcar nu era rudă cu ea și care, fiindcă murise, nu mai putea fi de nici un folos nimănui, nu? În schimb, mă scotea întruna vinovat de o treabă care, orice s-ar zice, tot e bună la ceva. Unde mai pui că și ea trăgea tutun pe nas, dar pas de comentai ceva, bineînțeles. Ea cică avea dreptul.

¹ O legendă biblică povestește că Moise, după ce a fost născut, a fost pus într-un coșuleț, căruia i s-a dat drumul pe fluviul egiptean Nil. Coșulețul și copilul au fost găsiți de fiica faraonului.

Soră-sa, domnișoara Watson, o fată bătrână cu ochelari pe nas și cam slăbănoagă, venită de câteva zile să stea la ea, mă încolți apoi cu un abecedar. Mă chinui ea așa cam vreun ceas, până când a potolit-o văduva. Ajunsesem la capătul răbdărilor. După aceea, m-am plictisit de moarte o oră întreagă, simțeam că înnebunesc. Domnișoara Watson mă cicălea tot timpul: „Huckleberry, ia-ți picioarele de-acolo“, „Huckleberry, nu mai sta în halul ăla de cocoșat, stai drept“. Nici nu trecea un minut și începea iar: „Huckleberry, nu mai căsca și nu te mai întinde așa. De ce nu-ți dai silința să te porți și tu mai ca lumea?“ Dar când a început să-mi vorbească despre iad, i-am spus cinstit că îmi doream să fiu și eu pe acolo. Asta a cam scos-o din papuci, chiar dacă eu nici n-o spuseseam din răutate. Nu voiam decât să plec. Oriunde, numai să plec în altă parte. Voiam o schimbare, de orice fel. Mi-a spus atunci că nu era frumos să-i vorbesc așa, că ea n-ar fi zis niciodată una ca asta și că, în ce o privea, avea să facă totul ca să ajungă în rai. Cât despre mine, gândindu-mă că nu-i mare scofală să mă duc acolo unde o să vină și ea, m-am hotărât să nu mă străduiesc câtuși de puțin s-o însoțesc. Dar bineînțeles că nu i-am spus-o, fiindcă s-ar fi aprins și mai tare, ceea ce n-ar fi dus la nimic bun.

Și, uite-așa, îi tot dădea înainte cu raiul, căci, dacă se pornea, nu mai puteai s-o oprești. Zicea că în rai omul n-are altă treabă decât să se plimbe toată ziua de colo-colo și să cânte la harpă și asta tot timpul. Nu prea mi se părea mie cine știe ce, dar nu i-am spus nimic. N-am întrebat-o decât dacă Tom Sawyer ar putea nimeri și el în rai. Nici vorbă, mi-a răspuns și atunci m-am bucurat foarte tare în sinea mea. Nu de alta, dar chiar asta voiam, să fiu împreună cu Tom.

Domnișoara Watson m-a tot bătut la cap, până m-au ajuns oboseala și stinghereala. La puțin timp, au fost chemați în casă și negrii, iar după rugăciune toată lumea s-a dus la culcare. M-am dus sus în odaia mea cu un capăt de lumânare în mână. Am pus-o pe masă, m-am așezat pe un scaun de lângă fereastră și am încercat să mă gândesc la ceva vesel, dar degeaba. Mă simțeam atât de stinger, încât mai c-aș fi vrut să mor. Stelele străluceau pe cer, iar frunzișul copacilor fremăta cu o jale nemaipomenită.

LIBRIS

We know
books

MARK TWAIN

Aventurile lui Tom Sawyer

Traducere de Monica Manolachi

Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>Aventuri literare extreme</i> (Lucian Pricop)	7
<i>Prefață</i>	11
<i>Aventurile lui Tom Sawyer</i>	13
Capitolul 1	15
Capitolul 2	23
Capitolul 3	29
Capitolul 4	36
Capitolul 5	46
Capitolul 6	52
Capitolul 7	64
Capitolul 8	70
Capitolul 9	76
Capitolul 10	83
Capitolul 11	90
Capitolul 12	95
Capitolul 13	101
Capitolul 14	109
Capitolul 15	115
Capitolul 16	120
Capitolul 17	130
Capitolul 18	134
Capitolul 19	143
Capitolul 20	146
Capitolul 21	151

Capitolul 22	159
Capitolul 23	163
Capitolul 24	170
Capitolul 25	172
Capitolul 26	180
Capitolul 27	189
Capitolul 28	192
Capitolul 29	196
Capitolul 30	204
Capitolul 31	214
Capitolul 32	223
Capitolul 33	227
Capitolul 34	237
Capitolul 35	240
Încheiere	246

CAPITOLUL 1

– Tom!

Nici un răspuns.

– Tom!

Nici un răspuns.

– Ce-o fi cu băiatu' ăsta? Un' să fie... Tom, n-auzi?

Bătrânica își trase ochelarii pe nas, uitându-se peste ei prin odaie, după care îi ridică și privi pe sub ei. Foarte rar catadicsea să se uite *prin* lentile la un nod de băiat ca Tom. Erau ochelarii ei de zile mari, la care ținea ca la ochii din cap și pe care îi purta numai de podoabă, fiindcă la fel de bine putea vedea și prin niște ochiuri de plită. Uluită parcă, rămase o clipă locului, și apoi fără mânie, dar destul de tare ca s-o poată auzi pereții, spuse:

– Ei lasă, că pun eu mâna pe tine și-o să vezi tu ce...

Nu apucă să-și termine vorba, fiindcă între timp se aplecase și începuse a lovi cu măturoidul pe sub pat, încât nu-i mai rămânea suflu decât pentru a icni în timp ce lovea. În afară de pisică, nu mai ieși nimeni de sub pat.

– N-am mai văzut băiat ca ăsta!

Se îndreptă apoi spre ușa deschisă și rămase în prag, iscodind cu privirea aracii cu roșii și bălăriile din grădină. Nici urmă de Tom. Atunci înălță glasul, ca să poată fi auzită de departe, și începu să strige:

– To-o-om!

Deodată auzi un fâșâit scurt în spatele ei. Se răsuci tocmai la timp, ca să prindă de pulpana hainei un băiețel și să-l oprească din fugă.

– Ia te uită! Cum de nu m-am gândit la cămară! Ce-ai căutat acolo, drace?

– Nimic.

– Cum nimic? Uite ce-i pe mâinile tale! Uite ce-ai la gură! Cu ce te-ai mânjit în halu' ăsta?

– Nu știu, mătușă.

– Da' știu eu. Cu dulceață! Da, asta e! De zeci de ori ți-am spus să nu mai umbli la dulceață! Te jupoi de viu! Ia dă nuiaua aia încoace!

Nuiaua zvâcni prin aer, semn că se îngroașă gluma.

– Aoleu! Ia uită-te în spate, mătușă!...

Când bătrânica se întoarse trăgându-și fustele, ca să se fe-rească de primejdie, băiatul o și luase la fugă, urcându-se pe ulu-cile înalte ale gardului și pierind dincolo de el. Mătușa Polly rămase o clipă zăpăcită, apoi râse cu blândețe:

– Bată-l norocul să-l bată! Că nu mă mai învăț minte! De câte ori nu m-a dus de nas pân' acu' și uite că iar m-a păcălit. Ce ți-e și cu bătrânii! Vorba ceea: nu mai înveți cal bătrân în buiestru. Da' nici că le-ar potrivi la fel de două ori! Și-atunci, cum să știi la ce să te-astepti de fiecare dată? Parcă le-ar cântări în amănunt, ca să mă chinuie pe mine, de-mi sare țandăra. Și mai știe afurisitu' că, dacă-mi dă o clipă răgaz ori mă face să râd, s-a dus supărarea... Nu-l mai pot bate. Da, da, nu prea mă port cu el cum ar trebui. Bătaia e ruptă din rai, așa scrie la carte. Stric copilul', ăsta-i ade-văru' adevărat. Multe o să mai avem de pătimit și io și el, dacă-l las de capu' lui. Parc-au intrat dracii-n el, Doamne iartă-mă!... Da' ce să fac, e băiatu' sor-mii, Dumnezeu s-o ierte, nu mă prea lasă inima să-l bat. De câte ori îl iert îmi pare rău și de câte ori dau în el mi se rupe inima. Bine spune sfânta scriptură: omu' născut din femeie are viața scurtă și plină de griji. Așa și este. Iar o să chiu-lească de la școală în după-masa asta și, vreau, nu vreau, iar o să fiu silită să-l pun la treabă mâine, ca pedeapsă. Îmi vine greu să-l pun să muncească duminica, tocmai când ăilalți copii n-au școală

și se joacă, da' ce pot face? Fuge de treabă ca dracu' de tămâie, da' n-am încotro, tre' să-mi fac datoria față de băiat cât pot, că doar nu-i vreau rău'.

Bineînțeles că Tom a tras chiulul și a petrecut de minune. S-a întors acasă înainte de cină, tocmai bine ca să-l ajute pe Jim, micul negru, să taie lemne pentru a doua zi și să facă surcele. Mai bine zis, la timp ca să-i povestească lui Jim ce isprăvi a mai făcut, în vreme ce Jim făcea mai toată treaba. Fratele mai mic al lui Tom (sau mai bine zis fratele lui vitreg), Sid, era gata cu partea lui de muncă (adunatul surcelelor). Sid era un băiat cuminte, fiindcă nu se prea ținea de șotii și năzbătii.

În timp ce Tom lua masa de seară, șterpelind zahăr ori de câte ori se ivea ocazia, mătușa Polly îi puneă tot felul de întrebări șirete, doar-doar l-o prinde cu mâța-n sac. Ca multe alte suflete cu inima curată, era convinsă în ambiția ei că era înzestrată cu darul unei priceperi misterioase și de nepătruns și îi plăcea să creadă că urzelile ei cele mai străvezii erau manevre nemaipomenite. Ca de exemplu:

- Tom, a fost cam cald azi la școală, nu-i așa?
- Da, tușă.
- Cald rău, nu?
- Da, tușică.
- Nu-ți venea să te duci la scăldat?

Tom tresări. Îi încolți în minte o bănuială neliniștitoare. Privi atent pe chipul mătușii, după care îi zise:

- Nu-u... adică nu prea...

Bătrânica întinse mâna și-i pipăi cămașa.

- Ei, da' acu' parcă nu ți-e așa de cald, nu?

O încânta faptul că-i găsisese cămașa uscată, fără să știe nimeni încotro ținea ea. Dar Tom știa de-acum dincotro bătea vântul, așa că se gândi care ar fi următoarea mișcare:

- Câțiva dintre noi ne-am pus capu' sub cișmea. Uite, al meu e ud și-acu'.

Pentru o clipă mătușa Polly se enervă fiindcă trecuse cu vederea o dovadă așa de grăitoare și pierduse ocazia de a-și arăta iscusința. Dar îi veni imediat o idee și mai ști:

LBRIIS

We know
books

MARK TWAIN

Print și cerșetor

Traducere de Liliana Radu

Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>Povestea schimbului de roluri sociale (Lucian Pricop)</i>	7
Nașterea prințului și a cerșetorului	23
Copilăria lui Tom	24
Întâlnirea lui Tom cu prințul	29
Încep necazurile prințului	36
Tom înălțat în rang	40
Tom învață	47
Primul ospăț regal al lui Tom	54
Sigiliul	58
Parada pe Tamisa	61
Chinurile prințului	64
La Guildhall	72
Prințul și salvatorul său	76
Disparația prințului	86
„Regele a murit, trăiască regele“	90
Tom rege	101
Banchetul	111
Fu-Fu întâiul	113
Prințul și vagabonzii	123
Regele și țărani	129
Prințul și pustnicul	135
Hendon salvatorul	141
Victima trădării	145
Prințul în temniță	150
Evadarea	154

Hendon Hall	157
Renegat	164
În temniță	168
Sacrificiul	177
Spre Londra	180
Ascensiunea lui Tom	182
Procesiunea recunoașterii	184
Ziua încoronării	187
Regele Edward	198
Dreptate și răsplată	205

POVESTEA SCHIMBULUI DE ROLURI SOCIALE

Samuel Langhorne Clemens (30 noiembrie 1835 – 21 aprilie 1910), cunoscut sub pseudonimul literar Mark Twain, a fost un scriitor și umorist american, autorul popularelor romane *Aventurile lui Tom Sawyer*, *Prinț și cerșetor*, *Aventurile lui Huckleberry Finn* și *Un yankeu la curtea regelui Arthur*.

Mark Twain a fost renumit pentru umorul și buna sa dispoziție, datorită cărora s-a bucurat de o popularitate imensă în întreaga lume, fiind probabil cel mai popular american din acea vreme. În 1907, publicul s-a înghesuit la Expoziția Jamestown doar ca să-l zărească pe Mark Twain. S-a bucurat de prietenia mai multor celebrități, între care autorul și criticul literar William Dean Howells, politicianul și autorul Booker T. Washington, inginerul și inventatorul Nikola Tesla, scriitoarea Helen Keller și magnatul Henry Huttleston Rogers. Prozatorul american William Faulkner a scris despre Twain că a fost „părintele literaturii americane“.

Dintre scrierile Mark Twain cele mai faimoase sunt romane, precum *Aventurile lui Huckleberry Finn*, *Aventurile lui Tom Sawyer*, *Prinț și cerșetor*, *Un Yankeu la curtea regelui Arthur*. A scris, de asemenea, numeroase texte de nonficțiune, dintre care unele au fost cuprinse în antologii. În 2001, unul dintre manuscrisele inedite ale lui Mark Twain, *A Murder, a Mystery and a Marriage* a fost publicat de Atlantic Monthly.

Twain a murit în 1910 și este înmormântat la Elmira, statul New York.

Pentru a pregăti lectura integrală a romanului *Print și cerșetor*, vom construi în câteva pagini un rezumat al acestuia. Într-o zi de toamnă din al doilea pătrar al celui de-al șaisprezecelea veac, la Londra se nașteau doi băieți. Unul dintre ei era Tom, copilul nedorit al familiei Canty, o familie săracă de cerșetori. Traiul le fusese tulburat de băiatul care acum dormea în zdrențe, nebăgat în seamă de nimeni. Celălalt băiat era Eduard Tudor, prinț de Wales, viitor rege al Angliei. Și el dormea, înfășat în scutece de mătase, vegheat de lorzi și doamne de la curte.

Tom și familia lui trăiau într-o casă dărăpănată dintr-un cartier mizer numit Curtea Gunoaielor. Aveau o singură odaie, în care se îngrămădeau mama și tatăl, Tom, bunica și cele două surori ale lui Tom. Nan și Bet erau gemene și aveau cincisprezece ani. Erau fete bune, dar murdare, zdrențăroase și cufundate în bezna neștiinței, semănând întrutotul cu mama lor. Tatăl copiilor și mama acestuia erau însă doi diavoli cu chip de om, un tâlhar și o cerșetoare, bețivi și bătauși. În aceeași casă locuia un preot sărman, care îl învăța pe băiat în taină să scrie și să citească, ba chiar și puțină latină. Când nu era la părintele Andrew să asculte povești cu zâne și cu prinți strălucitori, Tom mergea la cerșit și, dacă venea seara cu mâna goală, lua bătaie de la tată-său, apoi de la bunică-sa. Când se culca în paiele murdare, obosit, bătut și mort de foame, băiatul se alina închipuindu-și viața unui prinț în palatul regal. Până la urmă, Tom începu să se poarte ca la curtea regală, vorbea frumos și cu înțelepciune, așa că băieții începură să-l respecte și chiar oamenii mari veneau să-i ceară sfatul. Marea dorință a lui Tom era să vadă măcar o dată un prinț în carne și oase.

Într-o dimineață de ianuarie Tom se trezi lihnit și porni să hoi-nărească. Pentru prima oară în viața lui ajunsese la palatul Westminster și zări dincolo de zăbrelele aurite un băiat frumușel și bronzat, cu haine de mătase și atlaz strălucitor, având la sold o mică spadă și un jungher bătute cu nestemate. Era înconjurat de nobili, îmbrăcați ca în basme.

Tom își lipi fața de zăbrele, dar unul dintre ostașii de pază îl smulse de acolo și îl îmbrânci în mijlocul cetei de gură-cască din fața porților. Nemulțumit că s-au purtat așa cu un băiat sărman, prințul Eduard strigă la ostaș și îi porunci să-l lase pe băiat înăuntru.

Eduard îl duse pe Tom în iatacul său și trimise de acolo pe toată lumea, ca să nu îl stânjenească pe sărmanul băiat. Prințul și cerșetorul, stătură mult de vorbă. Tom povesti despre familia lui, iar prințul Eduard vorbi și el despre surorile lui, prințesa Elisabeth și prințesa Mary, despre vara lui, Jane Gray, despre tatăl său, regele.

Tom îi povesti despre jocurile cu băieții din Curtea Gunoaielor, iar prințul mărturisi că tare și-ar dori să se înveșmânteze ca Tom și să se joace și el așa, fără grijă. Tom, la rândul său, spuse că și el și-ar dori să poarte măcar o dată haine ca ale prințului. Atunci, cei doi schimbă iute hainele și, privindu-se în oglindă, descoperiră că seamănă leit.

Zăbind un semn pe mâna lui Tom, făcut de străjerul ce-l aruncase la poartă, prințul uită de haine și, aprins, ieși din iatac să-î ceară socoteală oșteanului. Mai întâi însă, ascunse bine un obiect de mare însemnătate.

Ajuns la poartă, strigă la soldat să deschidă poarta, acesta deschise și îl zvârli cu o palmă drept în mijlocul gloatei, care începu să rădă de băiatul zdrențaros ce striga turbat că e prințul de Wales.

Prințul umblă toată ziua prin Londra, căutând Curtea Gunoaielor cu speranța că neamurile lui Tom îl vor ajuta. Mulți copii răsaseră de el, chiar îl bătuseră și acum se gândea că atunci când va fi rege vor avea pâine și adăpost, dar și învățătură, ca să fie mai buni și milostivi.

Deodată fu înșfăcat de guler de un ditamai bețivul, tatăl lui Tom. Când îi spuse că nu e fiul lui, ci prințul de Wales, John Canty făcu ochii mari și socoti că băiatul a înnebunit.

După ce îl așteptă pe prinț vreo jumătate de oră, împănându-se cu hainele prințului în fața oglinzii, Tom fu luat prin surprindere de lady Jane Gray. Speriat, băiatul începu să spună cine e, dar fata fugi, iar prin palat se împrăstie zvonul că prințul și-a pierdut mințile.

Fu dus la tatăl prințului, regele Henric al VIII-lea. Tom îi spuse cine e și de unde vine, dar și regele socoti că și-a pierdut mințile. Ca să arate că nu se leapădă de fiul său, chiar așa smintit, regele porunci să fie înălțat cât mai curând la rangul său princiar. Pentru asta, însă, trebuia să piară ducele de Norfolk, dușman al regelui și să se numească alt mareșal al Angliei.